

Datum 1987-04-29	Mål nr 3 37/87
Meddelad i Göteborg	

OVERKLAGAD DOM

Underrätt	Name Sunne tingsrätt		
	Datum för domen 1986-12-03	Dom nr DB 258	Se bilaga 8

PARTER (antal tilltalade: 1)

Åklagare	Partsställning Vadekärande och vadesvarande		
	Namn, tjänst, titel och åklagardistrikt Ceder, Sven, chefsåklagare Sunne åklagardistrikt		
	Tilltalad		
Tilltalad	Partsställning Vadekärande och vadesvarande		
	Efternamn och alla förnamn Olsson, Arvid Olov SENNY		
	Personnummer 581107-6230	Yrke/Titel Skogsarbetare	
	Postadress Järnvägsgatan 25, 685 00 TORSBY		
	Medborgare i		
	Friköpt		Ratts- hjälp
	Forsvarare Svensson, Per, advokat Box 13, 851 02 SUNDSVALL		Offentlig ☒ försvarare ☒ Ombud
Saken	Olaga jakt m m		

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Med upphävande av tingsrättens dom, såvitt nu är i fråga, ogillar hovrätten åtalet, förordnar hovrätten att hela försvararkostnaden skall stanna på staten och tillerkänner hovrätten Olsson ersättning av allmänna medel för rättegångskostnader vid tingsrätten med tvåtusenåttahundra-tjugoen (2 821) kr.

Svensson tillerkänns ersättning av allmänna medel med sjutton-tusentvåhundrafemtiofem (17 255) kr, varav 12 035 kr för arbete, 2 190 kr för tidsspillan och 3 030 kr för utlägg. Staten skall svara för den kostnaden.

Olsson tillerkänns ersättning av allmänna medel för rättegångskostnader i hovrätten med 2 892 kr.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Åklagaren har yrkat att fängelsestraffet skärps.

Olsson har yrkat att åtalet ogillas, att han befrias från återbetalningsskyldighet till staten samt att han tillerkänns ersättning för sina rättegångskostnader i såväl tingsrätten som hovrätten.

Parterna har bestritt varandras ändringsyrkanden.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Olsson och samtliga vid tingsrätten hörda vittnen utom Eriksson har hörts på nytt i hovrätten. Deras berättelser överensstämmer i allt väsentligt med vad de enligt tingsrättens dom har uppgett i tingsrätten. Följande tillägg och avvikelser bör här antecknas.

Olsson: Den 20 mars på kvällen vistades han i sitt föräldrahem tillsammans med sina föräldrar. Han såg på ishockey och konst-åkning på TV och lämnade inte hemmet under kvällen eller natten till den 21 mars. Sedan han hämtat Anita Edkvist i Karlstad på eftermiddagen den 21 mars var de tillsammans hela helgen. Det enda tillfälle ~~de~~ Anita inte var med var när han körde av vägen på söndagskvällen. Resan till Brattmon var inte särskilt anmärkningsvärd eftersom broderns son fyllde år. Olssons förkylning var tillräckligt kraftig för att hindra honom att arbeta de aktuella dagarna, men eftersom det var betydligt mindre påfrestande att köra bil såg han ingen anledning att hålla sig i stillhet i hemmet från fredagen fram till tisdagen enbart av den anledningen att han inte kunde arbeta. - Hans familj har tidigare ^{/flera/} drabbats av förluster i samband med att varg har tagit får och han tycker inte om när han ibland på nätterna hör varg som ylar i närheten av hans arbetsplats. Han hatar inte varg men tycker att de tamdjur befolkningen i norra Värmland har bör ha företräde framför vargen. Att den är fridlyst känner han till och han respekterar också det. - Han

har rätt att tanka dieselolja för personligt bruk hos arbetsgivaren i Torsby men normalt bör någon privat tankning inte förekomma på arbetsplatsen i skogen. Han får dock undantagsvis ta mindre kvantiteter även där om behovet är särskilt stort. - Han är mycket rädd om sin bil och håller den ren inuti. Utvändigt tvättar han den någon gång i månaden på vintern. Vid tvättningen den 25 mars "bläste han av" bilen utvändigt samt spolade hjulhusen och motorrummet. Han rengjorde inte bilen undertill. - Såväl han som hans bröder, som också har BMW-bilar, har problem med kraftig kondens i bagageutrymmet. Han har inte städlat det utrymmet i samband med de nu aktuella händelserna. - Det var naturligt för honom att han till en början inte sade något till polisen om inköpen hos BMW i Karlstad och sin aväkning under söndagen. Hade han gjort det hade han ju blivit ännu mer misstänkt eftersom han visste att man hittat bildelar på den plats där vargen blivit påkörd.

Stig Nilsson: Vargen måste enligt hans mening ha kommit från den större vägen innan den gick in på skogsbilvägen. Av spår-
en att döma hade den först stått och trampat på ett par ställen, ca 25 resp 50 m in på vägen, och därefter hade den förflyttat sig mitt i vägbanan längre in längs vägen. Snökant-
erna längs sidorna på skogsbilvägen var inte högre än att vargen enligt Nilssons mening bör ha kunnat se över dem på de två ställen i början på vägen där den stått och trampat. - Vid påkörningsplatsen fanns det gott om fotavtryck men eftersom det redan varit en hel del nyfikna på platsen var det meningslöst att försöka säkra några spår av det slaget.

Pettersson: Vid besöket hos Olsson den 26 mars sade denne att han varit sjukskriven och därefter vistats i hemmet, vilket Pettersson tolkade som att Olsson varit i föräldrahemmet i Harjo. Olsson underrättades vid tillfället om att polismännen letade efter skador på en sådan bil som Olsson hade.

Carlsson: Det är enligt hans mening väldigt svårt att helt utesluta att vattendropparna i bagageutrymmet utgjordes av kondens. Carlsson anser dock att någon kondens inte borde ha

bildats i det verktygsfack som fanns i nämnda utrymme - och i vilket vattendroppar kunde iakttas vid Carlssons genomgång av bilen - eftersom det var särskilt isolerat för att kondens inte skulle kunna tränga in. - Carlsson letade ordentligt överallt - på kylargallret och på olika fästen i bilfronten etc - efter hår eller andra spår efter vargen men hittade ingenting.

Anita_Edkvist: På söndagskvällen då Olsson skulle köra efter snus frågade han henne om hon ville följa med, men hon ville se något på TV och åkte därför inte med honom. - När Olsson gripits sade hans moder spontant till Anita Edkvist: " Vad ska de med pojken till som har legat och sovit hela natten?". Anita Edkvist och Olsson har ett så förtroendefullt förhållande att Anita Edkvist skulle ha vetat om i fall det varit Olsson som kört på vargen. - Olsson är väldigt noga med sina bilar, som tvättas och städas ofta. Anita Edkvist har hört såväl Olsson som hans bröder klaga på kondens i bagageutrymmena i deras BMW-bilar.

Erik_Nilsson: När han dragit loss Olssons bil såg han att det låg en massa plastbitar och grejor i snön. Han såg inte närmare efter vad det var för något och kan inte säga om registreringsskylten fanns med bland dessa saker.

Av utredningen framgår att en varg dödats den 20 eller 21 mars 1986 på en skogsbilväg mellan Rikenberg och Røjden i Torsby kommun. Det får anses utrett att vargen först avsiktligt påkörts och skadats - sannolikt av en bil - samt att den kort därefter dödats genom våld mot huvudet. Hovrätten delar tingsrättens uppfattning att det är den dödade vargen som den 21 mars 1986 påträffades längs vägen Hjällstad - Nyskoga.

Åklagaren har påstått att vargen påkörts och dödats av Olsson. Denne har dock förklarat att han befunnit sig i sitt föräldrahem tillsammans med sina föräldrar under tid då gärningen

måste ha skett - dvs från kl 16.30 den 20 mars till kl 6.15 den 21 mars - och att han inte har haft något med gärningen att göra.

Den bevisning åklagaren åberopat till stöd för sitt påstående att Olsson är gärningsman utgörs av indicier. Det enda indicium som påstås direkt binda Olsson till den plats där vargen påkördes och till tiden för påkörningen är det metallclips som påträffades på platsen. Åklagaren har hävdatt att metallclipsen i stötfångaren - suttit på Olssons bil, att bilen till följd av påkörningen har skadats och att clipsen därvid fallit av. Åklagaren har vidare med stöd av främst teknisk utredning angående här, som hittats i Olssons bil, påstått att vargen efter påkörningen transporterats i bilen till den plats där vargen senare påträffades. Den bevisning som i övrigt åberopats av åklagaren utgörs av ett antal omständigheter som - om de finnes vara för handen - påstås vara så besvärande för Olsson att de, sammantagna och i förening med fynden av bildelen och håren, leder till slutsatsen att det måste vara Olsson som är gärningsman.

Som framgått av det anförda saknas kända vittnen till de aktuella händelserna. Ingen har sett Olsson under tiden i fråga vistas på eller i närheten av angivna platser. De källor ur vilka muntlig information om Olssons förhållanden under nämnda tid skulle kunna hämtas - Olssons föräldrar - har inte närmare granskats under förundersökningen. Olsson har i hovrätten förklarat att han, med hänsyn till bevisbördereglerne, inte påkallar förhör med föräldrarna och inte heller åklagaren har begärt att de skall höras. Med hänsyn till omständigheterna i målet har hovrätten inte funnit tillräckliga skäl att på eget initiativ föranstalta om sådana förhör för att undanröja de brister som förundersökningen får anses innehålla i nämnda avseende. Olssons påstående att föräldrarnas uppgifter ger honom alibi för den aktuella tiden styrks visserligen delvis av vad Anita Edkvist uppgett om uttalanden av Olssons moder, men i avsaknad av närmare utredning i frågan kan påståendet om alibi enligt hovrättens mening inte till-

mätas någon särskild betydelse vid bedömningen av om Olsson kunnat utföra den åtalade gärningen eller inte.

Utredningen i målet får anses ge vid handen att metallclips-et hamnat på platsen i samband med att vargen påkördes. Även om det inte kan helt uteslutas att clipset härrör från någon annan bil än en BMW, föreligger enligt hovrätten med hänsyn till Erikssons vittnesmål stor sannolikhet för att det är en BMW som använts vid påkörningen. Det är klarlagt att det aktuella slaget av clips används på Olssons BMW. Frågan blir då om det påträffade clipset härrör från den bilen.

Enbart den tekniska utredningen påvisar inte att så är fallet. Vad som av åklagaren har åberopats till stöd för hans påstående i den delen är det ostridiga faktum att Olsson endast några dagar efter händelsen med vargen monterat clips av det aktuella slaget på sin bils främre registreringsskylt. Den monteringen har Olsson å sin sida förklarat med att han, i samband med en avåkning ett par dagar efter det att vargen skulle ha påkörts, skadade sin bil på ett sätt som medförde att de clips, som höll registreringsskylten, föll av och förkom. Åklagarens uppfattning därvidlag har i hovrätten varit att Olsson avsiktligt arrangerat avåkningen i syfte att försvåra möjligheten att knyta någon på brottsplatsen påträffad bildel till Olssons bil.

Avgörande i detta sammanhang - och därmed för hela målet - blir mot nämnda bakgrund hur Olssons uppgifter om avåkningen och om de skador bilen därvid erhöll skall bedömas från trovärdighetssynpunkt. Av utredningen framgår att ett clips av det akutella slaget inte faller av utan anledning; det får tvärtom förutsättas att betydande kraft behövs för att så skall ske. Det får vidare med hänsyn till Erikssons och Carlssons uppgifter förutsättas att den kraft som erfordras inte enbart bör vara riktad rakt framifrån mot bilen utan delvis bör komma från något annat håll, t ex underifrån. Det är enligt hovrättens uppfattning mycket troligt att en sådan kraft kunnat utvecklas i samband med att vargen påkördes. Det måste å andra sidan betraktas som fullt möjligt att det

samma kan ha skett vid en aväkning av det slag som Olsson påstår har inträffat. Att därvid clipsen inte återfunnits på avräkningsplatsen kan med hänsyn till dess ringa storlek inte betecknas som särskilt anmärkningsvärt.

Olssons uppgifter angående aväkningen styrks i väsentliga delar av Erik Nilssons berättelse. Visserligen har Nilsson inte kunnat bekräfta Olssons påstående att registreringsskylten föll av bilen vid tillfället; Nilsson har dock sett att bil- delar legat i snön och inte velat utesluta att registrerings- skylten funnits bland dessa. - Vad som upplysts om väglaget vid tillfället och förhållandena i övrigt på platsen för av- äkningen talar inte mot påståendet att Olssons aväkning varit ofrivillig.

Eftersom det nu anförda inte ger anledning i och för sig att sätta Olssons trovärdighet i fråga när det gäller själva aväk- ningen, återstår att med hänsyn till vad som i övrigt före- kommit i målet bedöma Olssons allmänna trovärdighet. Hovrätten gör i den delen följande bedömning.

Olssons påstående om sin sjukdom stöds av flera vittnesuppgifter. Det förhållandet att Olsson varit i stånd att trots sjukdomen göra resor av betydande längd under den aktuella tiden kan visserligen synas anmärkningsvärt. Det samma gäller hans rela- tivt långa frånvaro från arbetsplatsen med hänsyn till vad som upplysts om hans normala arbetsförhållanden och inställning till hårt arbete. Vad som förekommit i denna del kan dock inte föranleda någon säker slutsats om att Olssons uppgifter om att han varit alltför sjuk för att kunna arbeta den aktuella tiden saknar verklighetsunderlag eller ens är överdrivna.

När det gäller tvättningen och den påstådda rengöringen i öv- rigt av bilen kan Olssons uppgifter inte anses vederlagda. Av vittnesuttalanden framgår att Olsson normalt håller sin bil ren och i gott skick. Mot bakgrund härav finns inte särskild an- ledning att ifrågasätta hans uppgift om tvättningen den 25 mars och anledningen därtill. Vad gäller de vattendroppar som ostridigt funnits i bilens bagageutrymme när det undersöktes av

Carlsson, får - i brist på närmare utredning - Olssons förklaring, att det rör sig om kondens, godtas.

En omständighet som är något besvärande för Olsson är den brådska, varmed han ombesörjt reparationen av sin bil efter avåkningen. Det samma gäller det faktum att han vid de två första kontakterna med polisen underlät att nämna avåkningen, de skador bilen i samband därmed fått samt den reparation som gjorts. De motiv som Olsson angett för sitt handlande i dessa hänseenden - att han på grund av sjukskrivningen hade tid och möjlighet att själv inhandla bildelarna i Karlstad resp att han var rädd att bli ännu mer misstänkt om hans avåkning och reparation blev kända för polisen - kan med visst fog ifrågasättas.

Även med beaktande av det senast anförda leder enligt hovrätten genomgången av de särskilda omständigheter som särskilt åberopats gentemot Olsson, fram till slutsatsen att tillräckligt underlag saknas för att påstå att Olssons berättelse om sina förehavanden inte är trovärdig.

Mot bakgrund härav och med hänsyn till vad tidigare anförts angående Olssons uppgifter om avåkningen finner hovrätten att det inte finns tillräcklig grund för påståendet att Olsson arrangerat avåkningen i avsikt att försvåra möjligheten att knyta hans bil till brottsplatsen. Härav följer, att de omständigheter som åberopats av åklagaren inte är tillräckliga för att påvisa ett samband mellan det upphittade clipset och Olssons bil.

Vad gäller den andra omständigheten som skulle kunna direkt binda Olssons bil till brottet, dvs de här som påträffats i bilen, kan någon säker slutsats inte dras i frågan om vargen har transporterats i bilen eller ej.

Utöver de omständigheter som tagits upp i det föregående har i målet diskuterats bl a huruvida Olsson haft motiv att döda vargen, hans inställning till djur och hans allmänna läggning, vilken anknytning han kan ha haft till brottsplatsen och anledningen till att han kan ha befunnit sig där samt hans i

några avseenden anmärkningsvärda agerande dagarna efter det att vargen dödades. I det sammanhanget finns också skäl att särskilt beakta det förhållandet att vargen överhuvudtaget transporterats från platsen där den dödats och de slutsatser som är rimliga att dra när det gäller en sådan transport. Omständigheter av det slag som nu nämnts kan visserligen sammantagna sägas tala för att Olsson kan ha begått den åtalade gärningen. De kan emellertid enligt hovrättens uppfattning inte tillmätas någon självständig betydelse som bevis mot bakgrund av den bedömning som hovrätten redovisat i det föregående beträffande den övriga utredningen.

Hovrätten finner sammanfattningsvis att åklagaren inte har presterat tillräcklig bevisning för att hans påstående om att Olsson är gärningsman skall kunna anses styrkt. Åtalet skall därför ogillas.

Vid denna utgång skall staten svara för försvararkostnaden i såväl tingsrätten som hovrätten samt bör Olsson tillerkännas ersättning av allmänna medel för rättegångskostnader i båda instanserna.

FULLFÖLJD SHÄNVISNING, se bilaga A

Bestyrks i tjänsten

Mona Schmidt

I målets avgörande har deltagit hovrättsråden Melin, skiljaktig och Helin, referent, adjungerade ledamoten Molander samt nämndemännen Siverth Olsson och Torsten Nilsson, skiljaktig

FULLFÖLJDSANVISNING - HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga hovrättens dom skall skriva till högsta domstolen och ansöka om revision (ändring).

Den som vill överklaga ett beslut i domen om ersättning till rättegångspåtråde eller offentlig försvarare skall skriva till högsta domstolen och anföra besvär.

Skrivelsen skickas eller lämnas till hovrätten. Den måste ha kommit in till

hovrätten senast .ons....dagen den27 maj.....19 87....

Högsta domstolen prövar målet endast om domstolen ger tillstånd härtill (prövningstillstånd).

Prövningstillstånd kan meddelas endast

1. om det är av vikt för ledning av rättstillämningen att talan prövas av högsta domstolen; eller
2. om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

UPPLYSNINGAR

I skrivelsen till högsta domstolen skall anges

1. klagandens namn, postadress och telefonnummer
2. domen (beslutet) som överklagas (hovrättens namn, avdelning, målets nummer, dagen för domen och domens nummer)
3. den ändring som yrkas i hovrättens dom (beslut)
4. de skäl som klaganden åberopar för att domen (beslutet) skall ändras
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han vill styrka med varje särskilt bevis
6. de omständigheter som klaganden åberopar till stöd för att prövningstillstånd skall meddelas.

Skrivelsen skall vara egenhändigt undertecknad av klaganden eller hans ombud.

Har tillräckligt antal avskrifter ej kommit in av handling, som skall delges motpart, görs på klagandens bekostnad de avskrifter som behövs för delgivningen.

Formulär 1

<u>Postadress</u>	<u>Besöksadress</u>	<u>Telefon</u>	<u>Exp tid</u>
Hovrätten för Västra Sverige Box 5051 402 22 GÖTEBORG	Hovrättens expedition Olof Wijksgatan 6 Göteborg	031- 187060	10.00 - 15.00 dag före helgdag 08.30 - 12.00

Hovrättsrådet Melin, med vilken hovrättsnämndemannen Nilsson instämmer, är skiljaktig i själva saken och anför:

Enligt min uppfattning utgör det på påkörningsplatsen upphittade clipset - med särskilt beaktande av Olssons bilinnehav och belägenheten av hans arbetsplats - ett starkt indicium på att Olsson kört på den sedermera ihjälslagna vargen, som den 21 mars 1986 påträffats längs vägen Hjällstad - Nyskoga. Mot denna bakgrund är ett flertal omständigheter i målet - bl a att Olsson först den 27 mars 1986 efter upprepade polisförhör berättat om sin vägavkörning och reparation av bilen, att Olsson vidgått att han undantagsvis ägt tanka bilen på arbetsplatsen i skogen samt att Olsson kört långa vägsträckor under sin sjukskrivning - utomordentligt besvärande för honom. Då det är antagligt, att Olsson utan att väcka uppmärksamhet kunnat lämna sitt föräldra hem under den kritiska perioden samt att han under samma tid osedd kunnat påköra, döda och transportera bort vargen med den risk för upptäckt och det besvär det innebar - det senare något som troligen bara den som ville förhindra, att kroppen sattes i samband med de få personer som hade anledning att befara skogsbilvägen, hade intresse av - finner jag att Olsson med mycket stor sannolikhet är gärningsmannen. Vid övervägande av samtliga omständigheter finner jag således att åklagaren förmått styrka, att Olsson gjort sig skyldig till de av tingsrätten angivna brotten. På grund härav och då jag ej finner skäl att frångå den av tingsrätten bestämda påföljden bör motvädjade domslutet fastställas.

BOM.